

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva	
Egész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.	

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főttér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

AZ ÉRTÉKESB CZIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetési díjak

Hatszor használt gármond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppellik Alajos Stadl Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallischgasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Haasenstein és Vogler hirdetés köv. irodája. [Weisz mér hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapesti szertartás 5. sz.]

Nyitási czikkek

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Kolozsvár, 1878. febr. 16.

(?) „A helyzet fölöttébb válságos”, ismételve halljuk a hírt a fővárosból, melylyel a Bécsből jövő tudósítások is megegyeznek, azzal a különbséggel, azonban, hogy míg a budapesti lapok a válság megszűntét, a fegyveres actio azonnal leendő megindításában látják és keresik, addig a bécsiek korábban fölöttébb harcias kedve teljesen megcsappant, s ma már minden áron békére intik külügyi kormányunkat.

Mi laikusok, a kik a kérdés titkos szöveteibe bele nem pillanthatunk s csak a már nyilvánossá vált tényekre alapíthatjuk következtetéseinket: egyről mindenestre bizonyosok lehetünk s ez az, hogy a közös kormány mindkét fél kívánságának eleget nem tehet; legjobb, tehát, ha, mint eddig, halad a maga útján, melynek mindenestre tervszerűnek kelle kezdettől óta lennie s melynek számításai adatai sorában mindenestre helyet kelle foglalni azoknak az esélyeknek is, melyekkel ma, mint tényekkel áll a monarchia és Európa szemben.

Bármily bizalmasok és barátságos természetűek lettek legyen, ugyanis, a három császár szövetségi megbeszélései, ott, hol oly nagy fontosságu kérdések forogtak szónyege, minők államok léte és nem léte, sőt egy egész földrés békéje, azagy ádáz véres tusája: ott már csakugyan végéig érhetne a kedélyesség, előbb, mint az egyszerű pénznyűgnek, a melyek pedig — a német példabeszéd szerint — szintén nem igen közeli atyafiságban állanak a kedélyességgel. És a sajátkezü irat, melylyel birodalmunk feje a legutóbbi napokban Sándor czárt fölkereste, épen arra látszik utalni, hogy csakugyan tetteket ott oly nyilatkozatok, a melyekre lehetett s az események mostani alakulatainál fogva kellett is hivatkozni. És e hivatkozás, nyilván, oly alternatívát foglalt magában, melynek nem mindkét föltétele hangzottatta a jó szomszédi barátságot s a két birodalom békés viszonyait.

Hogy Oroszország ily lehetőségre már előre számított, eléggé tanúsítja az orosz-lengyelországi és a romániai hadkészülődés, melynek ele csak is monarchiák ellen fordulhat; hogy ezzel szemben közös kormányunk sem sétálgatott, összedugott kézzel, pipázva és furulyázva, arról mi is meggyőződhetünk már csak annyi jobból is, a mennyi a katonai készülétekre vonatkozólag a nyilvánosság terére kiszivárgott — bár, magától érthetőleg, nincs senki értelmesnek kedve az ilyeszeri híreknek, a mai viszonyok közötti, colportálására.

Mi, részünkről, elevenen emlékezünk még Andrassy grófnak és a két miniszterelnöknek ismételve és egybehangzólag tett nyilatkozataira, melyek szerint a monarchia kormányai meg nem tűrhetik a balkán-félszigeti birtokviszonyok ilyeszeri átalakítását, mely a monarchia érdekeivel ellentétben állna s azt hisszük, hogy nem csak mi, hanem a kormányok és a népek is épen oly jól és határozottan emlékeznek e fogadalmakra, melyekről a birodalom léteérékének szempontjából még kevésbbé lehet eltérni ma, a háboru nyílt eredményei után, mint lehetett akkor, a midőn még csak a jövő lehetőségeivel állottunk szemben.

Be tudja-e a közös kormány ez ígértét, békés után, váltani, vagy erőszakol kell-e megvalósulását kiérőszakolni? azok tudják, kik a diplomatiái actio szöveteit ismerik — de azt mindnyájan tudjuk, érezzük, hogy ez ígértetnek be kell váltatnia. Azok, a kik a kérdés ily fölvetése nélkül nyilatkoznak akár a béke, akár a háboru mellett, elhamarkodva itélnek s az egyik rész gyáván lemond a monarchia jövőjéről, a másik vaktában veszélybe kívánja e birodalmat dönteni. Az eszély fölöttelenül sem a béke, sem a háboru pártjára nem állhat, hanem kell állania arra a pártira, a mely a balkán-félszigeti birtokviszonyok európai szabályozását tűzte ki földatául s ezt a feladatot tudja is, akarja is megoldani.

Nem szenved kétséget, hogy a jelek — a muszka elbizakodottság adatainak mind jobban való halmozódásával — valóbszerűvé tesszik, hogy a bogot kard fogja ketté metszeni, de azért nem épen lehetetlen az sem, hogy Muszkaország még a legutolsó pillanatban is meggondolkozik s jobbnak fogja

tartani kikerülni egy második s az elsőnél bizonynyal súlyosabb hadjárat veszélyeit.

Mindenestre töle s nem Monarchiánktól függ, hogy a következmények a bécsi, avagy a budapesti lapoknak adjanak-e igazat, — változást csak egy nem szenvedhet: a kormányok adott szava, melylyel magokat a hadjárat kezdetekor a parlamentek előtt lekötöztették.

— A képviselőház erdőügyi bizottsága szerdai ülésében letárgyalta az erdőtörvény 25—45 §§-ait és a következő lényegesebb módosításokat fogadta el:

A 28. §-nak ezen első tételéből: „Az összes erdők fölött gyakorlandó felügyelet czéljából a földmivelési-, tpar- és kereskedelmi miniszter az országot az erdőterületekhez képest megyénként, vagy esetleg több egyént egybefoglalva kerületekre osztja föl”, kihagytak ezen szavak: „megyéinkint vagy esetleg több megyét egybefoglalva.”

Kérdés tételén, hogy a kormány mily számmal tervezi az erdőfelügyelőket kinevezni. a kormány képviselője oly választ adott, miszerint a miniszteriumnál alkalmazadó három erdőfelügyelővel együtt 14 erdőfelügyelői állomást kíván rendszerezíteni; mintegy 75,000 frtnyi költség fog e végre kívántani, mely összeg a törvény 5-ik cikke értelmében létesítendő eredeti alaptól valószínűleg fedezhető lesz.

A 31. §-ba oly módosítás fogadtatott el, mely szerint az erdőfelügyelő a törvénybe ütköző cselekvényt csak „saját felelőssége alatt” tiltja be.

A 36. §-ba oly módosítás vétetett föl, mely szerint, az erdőtiszt minősítés megszerzése kivétel esetekben könnyebbé tételét.

A 40. §-t következő új szövegezés szerint fogadta el a bizottság: „A hatóságilag feleltett erdőtisztnek és erdőőrök szolgálatukban közbiztonsági közegeknek tekintendők, s mint ilyenek más-más fegyverrel kivül löfegyvert is viselhetnek. Szolgálati érdekből viselt fegyverük vadászati jegyadó alá nem esik.”

— A kiegyezési tárgyalásokról ezt írja a „Tresor.” A provizoriumra kiszabott idő fele letelt, és csak hat hét válszt el annak végétől. De még ha mindkét parlament és mindkét kormány Bécsben és Budapesten a legnagyobb sietséggel dolgoznának is, még is lehetetlennek kell mondanunk azt, hogy a kiegyezés március végére elkészülhessen. Mindenki befogja látni, hogy szükség van egy újabb provizoriumra; és ebből ez a kérdés támad, hogy mily hosszú legyen a második provizorium? Már hangosan sürdítik, hogy maradjon fenn a statusquo két évre. Reméljük, hogy ezen kívánságot az irányadó körökben nem fogják figyelembe venni. A két évi statusquo mind két félre nézve káros eredmény lenne, csak azon esetben kelle az megengedhetőnek tartanunk, ha a keleti kérdés megoldása. Ausztriát is a harcztérre szolitán, mely esetben a kiegyezésnek darab időre le kellene tenni a napirendről. Ellenkező esetben azonban a provizoriumot egy hónappal sem szabad hosszabb időre megállapítani, mint feltétlenül szükséges. 1878. végeig érvényben lesznek a kulhatalmakkal kötött kereskedelmi szerződések. Ennek kellene lenni egyszersmind a végső határidőnek, a meddig a provizoriumot még kiterjeszteni lehet. A ki nem hiszi, hogy odáig sikertüljön a kiegyezést létrehozni, az egyáltalában kétségbe vonja annak lehetőségét!

— Az olasz garancia törvény azon cikkei, melyek jelenleg a pápa halála folytán közvetlenebb jelentőséggel birnak, következők:

1. cikk. A pápa személye szent és sértethetetlen.

3. cikk. Az olasz kormány a királyság területén a pápának az uralkodókat megillető tiszteleteket biztosítja s fenntartja azon tiszteletbeli állást, melyben őt a kath. uralkodók részesítik.

6. cikk. A szent szék üressédsének ideje alatt bírósági vagy közigazgatási hatóság semminemű ügy alatt nem akadályozhatja vagy nem korlátozhatja a bíbornokok személyes szabadságát. A kormány gondoskodni fog róla, hogy a conclavék vagy közszinatok gyűlékezeteit külső erőszak ne háborítsa.

7. cikk. Közhivatalnokoknak vagy a közhatalom valamely ügynökének, hivatalos cselekmény végrehajtása czéljából azon palotákba vagy helyiségekbe hatolni nem szabad, melyek a pápa rendes székhelyét vagy ideiglenes tartózkodási helyét szolgálják, vagy a melyekben conclave

vagy közszinat gyűlt össze, ha őt erre nem egyenesen a pápa, a conclave vagy a szinat hatalmazta fel.

Iparunkról.

(Folytatás.)

I.

A mi iparosaink ez ideig nagyrészen oly csekély ismerettel, oly iskolázatlan nyitottak műhelyt s üzték mesterségüket, hogy a munkaadók bizalmát nagyon kevés nyerhetik ki, s a közönség csakis azt a néhánjat pártolta. A gyöngébbek, a mesterségüket még annyira sem értők, mert nincs mit s kinek dolgozzanak, fölhangynak tanult mesterségükkel, mely keresethez fognak. És mi történnik velük? Az újonnan választott keresetmódban még tájékozatlanabbak lévén, elszegényednek, eloldusodnak. Pl. akárhán esetet tudok, hogy 12-12 éves gyermekek még az elemi iskolát sem végezve Brassóba mennek mesterség tanulni, 4-5 év múlva fölshabadulnak, s a helyett, hogy mint segédek néhán évet kitűnő mesterek mellett dolgoznának: hazamennek falura, hozzá kezdenek tanult mesterségükhöz, s oly ügyetlen gyarló munkákat állítanak elő, hogy alig pár hónap múlva csak szorultságból ha munkát ad neki valaki. És pedig az ilyen kontárok falun, sokat adnak „tudományukra.” Jellemző erre a következő eset.

Szomszédunkban lakott egy cizmadi. Egy délután felgyűrt inggel, összedugott karral szurcsan kapunk előtt sétált. Apám meglátván őt, kérdő: No Jancsi! hogy megyen a mesterség? „A bizony rozszul József uram! az embernek látom meg van a „tudománya s még sem élhet utánna.”

Megjegyzendő, hogy a szerencsétlen ördög gyújtását Szamosújvárt volt befogva 2-3 évig s ott tanulta mesterségét, a mi pedig holmi ártatlan foltogtatásnál alig terjedt tovább.

Az ily „mesterek” aztán, mert senki sem dolgoztat velük, fölhangynak az iparral s ha van egy-két darabocskát szántóföldjük, földmivelők lesznek. Természetes, hogy az azzal járó hurcolkodáshoz nem levén hozzá szokva, rövid idő alatt semmivő lesznek.

A mostani iparosok közül a legtöbb nemcsak hogy valami magasabb ismerettel birna, de még az elemi iskolát sem tanulta végig, s így mestersége körül összes tudománya nem egyéb mint a fölfogásnélküli indokolhatatlan utánzás. Ha látja a mintát, ő is utánzásulja, de azt is gyalón. Rajz után pl. 100 közül egy ha tud dolgozni; és főleg azt, hogy milyet fog előállítani, 1000 közül kettő ha le tudná rajzolni munkaadjának. Ez mind oly hiány, mi nagy hátránnyal jár. Aztán mi még egy nagy baj! Minden mesterségnél általában véve, a műszavak s eszközök nevei, máig is csak németnyelven ismeretesek és pedig mily szerencsétlen átíromitással! sőt a festékek neveit sem tudják magyarul iparosaink. Mindezek pedig szintén káros befolyást gyakorolnak az ipar szabad fejlesztésére.

Es itt eszembe jutott, hogy pl. az asztalos munkához, szebb s jobb anyagot és a mi a földol, nagyobb mennyiségben alig lehet találni sehol, mint éppen itt nálunk. És mégis hányszor látunk megromlott, vagy csög-bog fából összerakott bútortokat? vagy hányszor látunk azokat összevissza repedve. És a ki szép, kiszáradt fából dolgozik is, annál is megvan ama harmadik nyomorúság, hogy nem tud a jámbor festeni; butora megkopik vagy piszkol. Sőt erre nézve el merénem mondani, hogy én tökéletesen jól festett feketé iskolai táblát eddig csak egyet láttam s azt is Budapesten a vakok intézetében.

Látunk ugyan akárhányszor nagyon fényesre kitakarított bútortokat, de ha jól megvizsgáljuk, rájövünk, hogy azon fénydörzs vagy mázolni fog (ragadós lesz) vagy rövid időn fölpatogzik. Igen, mert az asztalos nem tudja határozottan a vegytésnél az anyagarányt.

II.

Tagadhatlan, hogy a: „nulla regula sine exceptione” elv ide is alkalmazható; mert vannak bizony nálunk egyes iparosok, kik ha csinyban mindig nem is, de jószágban a legtöbbszor tulajdonjalk készítvényeikkel a külföld áruccikkait. És fájdalom! az ilyenek sem élhetnek, mert nélkülözik a pártoltatást. Megrögzött rozsz szokás az nálunk, hogy az „idegent” mindig többre becsüjük. Ha két iparos áru egymás mellett a piacon s az egyik nem tud jól magyarul, attól vásárolunk, „hisz a másik csak oly ember mint mi, nem is lehetne neki olyan portékája mint amannakz különben is csak itt közel tanulta a mesterséget” stb.

Ha egy ruhás főt rakodik ki portékájával, megrohanjuk sátrát, s megveszünk sokkal drágábban szedett vetett holmiját, mint amivel sokkal sokkal jobbat kereskedésünkben kaphatnánk.

Sőt ha egy tanítóválasztást is megtekintünk: „Nem kell nekünk — ez meg ez — hisz gyermek-ségétől ismerjük, hozzáunk „idegent” egy magyarországit, az lehet igazi!”

A nép ilyeszeri gondolkozása azonban legfőbb árt iparosainknak. Különösen vagyonosabb polgáraink az ők törpe arisztokratikus gondolkozásuknál fogva mindenben az „idegent” keresik, csak azért, mert „külföldi” s így derék iparosaink is pártolás hiánya miatt csak tengenek.

E másnak kereső fajt azonban ma már ügyesen rászedik szemesebb iparosaink, azon egyszerű móddal, hogy saját készítményeikre „külföldi” föliratot ragasztanak s elkel az azután, ha megegyeszer oly rozsz munka volna is. Ugy kell nekik.

Itt nem tehetem, hogy meg ne sugjam azt, miszerint az illetőknek még sem szabadna az ilyesmivel is oly tulozva eljárni. Van pl. akár hány kereskedő, kik a Brassóban gyártott hitvány rumot hordó számára megveszik s üvegekbe töltvén ily föliratot ragasztanak rá: „Valódi Cuba-Rum” vagy valódi „Jamaicai-Rum” stb. és az ily visszaélések rendesen önmagukat boszlják meg.

Már most visszatérve az előbbiekre, ha látja népünk az iparosoknak főlebb elmondott állapotát: mi természetesebb mint az, hogy az ipart a legutolsó kenyérkeresetnek tekinti, s inkább tartja fiát nyomoru gazdasága mellett, sem hogy iparost képeztesse belőle. Innen a sok szegény földműves! Ezért van oly kevés iparos!

A legtöbb apa ezen szavakkal adja fiát az intézetbe: „Nó fiam! lásd én szívesen költök rád, de ha jól nem tanulsz: mesterségre adlak.” S megvallom őszintén: engem is azzal ijesztgettek kis koromban, hogy ha jól nem viselem magamat, a szomszédunkban lakott föltozgató cizmadiához adnak inasnak, s e félsz annyira megrögzött bennem, hogy maig is gyűlölet a cizmadiaságot, pedig tiszteltem az ipart.

Az ipar iránti főlebb elmondott vélekedése a népek aztán apáról fiura száll, s nem csodálkozhatunk rajta, ha a szülők maig is leggyöngőbb tanuló fiaikat adják mesterségre. Itt a baj! Ezen kellene segíteni.

Ezen gondolkodásnak lehet tulajdonítani, hogy a nép az ipar-szakosztály felső népiskolákat nem akarja fölogni.

Fölöslegesnek tartom hosszasan fejtegetni, hogy a példa rendesen mindenkre, s minden körülmények közt a leghatásosabb szokott lenni. Ha népünk az iparosokat más sorsban látná, bizonyára több hajlandóságot éreznének iparosokká képeztesni.

Egyedüli törekvésünk kell tehát hogy legyen, egy értelmes szakértő iparos osztályt teremteni.

E szép, e nehéz feladat megvalósítása, az ipar-szakosztály felső népiskolák osztályrészül jutott.

Ily czimű iskolát ez ideig kétféle láttam. Az egyik kész mesterembert képez, amilyenek a műfaragással megtöltött felső népiskolák, a másik csak előkészíti a tanuló, s ha valamely mesterség taníttatik is benne, az csak azért van, hogy az illető tanulónak alkalma legyen későbbeségét és izlését fejleszteni azon iparra, melyet az ily intézetből kilépve, választani fog. Mint ez utóbbi, olyan a k-vásárhelyi ipar-szakosztály felső népiskola.

Ezen intézet mellé is rendeztek be a mult iskolai érvben egy műfaragásati iskolát, mely 3—4 év alatt volna hivatva derék külföldi tanítója vezetése alatt, kész műfaragókat producálni.

Ezen szép intézmény, az én véleményem szerint, már kezdetben nem a leghelyesebb uton indult meg. Fölvetek ide olyan tanulókat, kik a mellett, hogy némi jelét mutathattak volna e művészetre hivatásuknak, miként a zaj-ugroci ilyen iskola híressé vált „klarinétosa”, még csak az elemi iskolák hat osztályát sem végezték volt mind, s fölveték pedig 10 frt havi segélylyel. Önként, saját költségén senki sem ment ezen intézetbe! És én pedig határozottan állítom, hogy az a derék min. bizos Jacosi, Péterffy József ur, ki már annyi szép intézménnyel örökölt meg nevet, ugy gondolkozott ez intézet fölül is, hogy oda csak azok lehetnek jogosítanak, a kik a felső népiskola előkészítő osztályait már áttanulták.

Hogyan is lehetne várni másokból értelmes tanult műfaragókat főleg 3—4 év alatt.

És mi történt ezen iskolával? Az első érvben befogadott 8 tanulóból 1 megszökött, egyet meg némi testi fogyatkozás miatt továbbítottak. Ezen iskolai érvben már csak haton vannak, és mert saját költségén ismételtelen sen iratta be senki magát, pályázat nyitott 10 frt havi segély mellett hat növendék fölvetelére. És a mi nevezetes, a mi elég sajnos tán: még ily uton se kaptak tanítványokat. Pályázott ugyan néhán, de egy sem vétetett föl.

Nem tudom más miként gondolkozik a népek ezen intézmény iránti hidegsége fölül, de én ugy vélekedem, hogy semmit sem jó erőszakolni. És valapint a természetben nincs, ép ugy az iparban sem kellene igrást csinálni.

Oly vidéken, hol ugyszólván még házipar nincs, hol a kézműipar gyarol, ott, mint ezekben lánczolatol folytatása, a műipar nem élhet meg.

Vannak ugyan esetek, midőn ha is igénybe vesszük a műfaragókat, egyes oltárook s pompásabb épületek készítésénél, de ezek oly „fehér hollók”, hogy igen kevés műfaragó élhetne meg utánuk, pedig az a fő az iparosra nézve, hogy ha már mestersége van boldoguljon utánna. Maga a műfaragó tanító mondja, hogy van idő rá, mikor a segéd, hónapokon át sem kap munkát nálunk is, pedig ott már régi lakos a műfaragászat.

(Folyt. köv.)

A HÁBORU.

Péteváról a „Pol. Correspondenz” február 9-iki keleteli egy fontos közleményt hoz, melynek szövege következő:

„Mintán a sajtó már ugysis szellőztetve, nincs miért belőle többé titkot csinálni. Nincs ugyan titkos békeföltétel, de igen van személyes beszarábiai kérdés. Sándor czár, ki kegyelesek érzelmekkel viseltetik atyja emléke iránt, ugy tekinti e koncezzsiót, mint engesztelő áldozatot atyja emlékének s azért különös sulyt fektet rá. Migezen ugy ismeretlen volt a nyilvánosság előtt, le lehetett azt tenni, bármily nehezen is, a napirendről, de most már, miután a szélrózsa minden irányában beszólnék róla, a visszavonulás e kérdésben merő lehetetlenné vált. A román kamarák egyhangu határozata itt legfelsőbb helyen a lehető legkellemetlenebb hatást gyakorolta. Az ügy rozszul is volt bevezetve s ha az érdekelt felek egyike konoknak bizonyítja a most magát, ez ugy azon csepp lesz, melytől a pohár kicsordul.

Mindazon eszéyes, előrelátó és mérsékelt férfiak, kik sulyt helyeznek arra, hogy kikerültesek egy akkora lehetetlenség, mint a minő volna egy általános háboru, mindent el kell hogy kövessenek, hogy a nehézséget kiegyenlitsék és lehetővé tegyék a békés megoldást.

Például, miután a román kamarák a kérdést európai térre vitték, miért ne ragadnák meg ily megoldáshoz a kezdeményezést Európa és ennek élén a Sándor czárhoz leginkább barátságos hatalmak és uralkodók? Föltáve, hogy Oroszország a végleges béketárgyalásoknál nagylelkűnek és önzetlennek mutatja magát, mi tartóztathatja vissza a hatalmakat attól, hogy visszaadja Oroszországnak: kárpótlásul a humanizmus (??) érdekeinek hozott áldozatait azt, mit Európa a megpróbáltatás és ellenségeskedés napjaiban attól elszakított?

A mi Oláhországot illeti, bizonyára van út mód elég, melylyel azt kielégíteni lehessen. Egyéb-iránt Oláhországra nézve annak teljes függetlensége, a Duna szabadsága, a török váterődők lerombolása és egy kereskedelmi kikötő a Fekete-tengeren nem máris elegendő kárpótlást képeznek-e? E kérdés barátságos megoldása örökre megszilárdítja a három északi hatalom között máris fennálló benső viszonyokat s a megoldáshoz kétségkívül hozzájárulna Francia- és Olaszország is; ellenben nem indokolatlan pessimizmus a hit, hogy e kérdésnek épen Oroszország kívánságával ellenkező megoldása hatalmas és vészterhes felhőket vonna maga után.

Igy beszélnek ma Péteváról. A czár szent palástja alól így buvik most ki a lólab. Még általános háboruval fenyegetik Európát, ha oda nem dekretálják Muszkaországnak Bessarabiát.

Bismarck politikája.

Bismarck keleti politikájára nézve írják jól értesült berlini forrásból a „P. Lf.”-nak: Bármennyire álljon is Oroszországról részén Vilmos császár rokonszenve, Bismarck herceget az államraison arra vezette, hogy Ausztria-Magyarország irányában oly állást foglaljon el, hogy utóbbinak absoluta ne legyen érdeke más szövetséget keresni. Oroszország iránti viszonyunkra nem Vilmos császár sympathiái, hanem Ausztria-Magyarországnak

Németország által jogosoknak és sérthetetleneknek elismert érdekei az Al-Dunán és a Balkánon lesznek megvédve. Oroszországnak tehát engednie kell a bécsi kabinet minden jogos követelésének, ha továbbra is számítani akar Németország barátságos és erkölcsi támogatására, Anglia irányában.

Táviratok.

Bécs, febr. 14. A „Pol. Corr.” jelenti Bukarestből: Romániában az oroszok két tábornok alakitana Plojesti mellett, egyelőre 30,000 ember részére és Román mellett, Moldvában, 10000 ember részére.

Konstantinápoly, febr. 13. Az angol flotta bevonulása következtében a Dardanellákba jelentékeny orosz haderő nyomul előre Csatalda felé. A nagyherceg állítólag azzal fenyegetőzött, hogy megszállja Konstantinápolyt.

London, febr. 14. A Times jelenti Pétervárról 14-ikéről: Az orosz kormány jelentést kapott, hogy az angol flotta Konstantinápoly alá érkezett.

London, febr. 14. Northcote a képviselőházban megerősítette, hogy a flotta Konstantinápoly alá érkezett a porta tiltakozása dacára. Oroszország azért jelezte, hogy Konstantinápoly megszállásának kérdését meg fogja fontolni. Anglia tiltakozott e nézet ellen, és kijelentette, hogy nem érthet egyet azzal, hogy a flotta bevonulása arra jogosítsa Oroszországot, hogy megszállja Konstantinápolyt.

A pápa temetése.

A „Pester L.” Rómából a következő táviratot közli: Az egész Pétertemplom sötét, csak a halottas kápolna és a sekrestye vannak megvilágítva. A temetési szertartás a sekrestyében egy jegyzői okmány fölolvásával kezdődött, mely konstátálja, hogy a szent-péteri káptalan a halottat átvette, megőrizte s most a sirnak átadja. Ez okmány fölolvastá után a gyászmenet a templomon végig a kápolnába ment. Elöl a papok mentek égő gyertyákkal, azután a pápai gárdisták; ismét egy sor pap s azután a bibornokok kíséretökkel. A bibornokok menete után következtek a szent-péteri kánonokok, kik közül nyolcz a halottat vitte. A holttest fehér diszruhában öltöztetve, belül fehér selyemmel borított ébenfa koporsóban nyugszik. A test selyem zsinorokkal, melyek a koporsó falán át vannak húzva, olyképp tartatik fel, hogy egészen látható. A halottas kápolnában érve, az ébenfakoporsót egy külső bádorgóporsóba tették s aztán az egészet fekete aranyos selyemlepelbe burkolták. A koporsó egy nehéz, alacsony taligára téve, s a testőrök a sirhoz vonták.

Az egész menetet és a gyászszertartást minden aktusát a sixtinumi énekkar énekelte.

A temetésen csak a bibornokok, a pápai udvari személyzet, a diplomáciai kar, összesen mintegy 4—500 ember volt jelen. A templom főbejárata be volt zárva, a bemenet csak a sekrestyén át történt. Csak igen kevesen mehettek be, hogy az olasz katonaság alkalmazása fölöllegessé ténessék. Attól féltek, hogy nagyobb tolongás mellett nyugtalanságok támadhatnak, sőt tán ellenséges kiáltások is lesznek hallhatóak.

A koporsót a bibornokok vették körül a legutolsó pillanatig. Lassan és óvatosan emeltetett fel a koporsó az állványról, melyre téve volt. A művelet folytonos gyászénekek közt mintegy 30 percig tartott. A cselekvény rendkívül sötét volt, az asszonyok könyeket ontottak, a jelen voltak térdre hullának.

Midőn a koporsó a sírfülkéig ért, négy férfi, egyszerű kömlyesek, a megsejtek, de tisztá fehér munkaruhába öltözve megfogták a koporsót és a sírfülkébe tolták be. Erre a nyílás rögtön bezáratott, s elébe tábla állítottat föl IX. Pius nevével.

A gyászmenet erre a sixtinumi énekkar énekeinek hangjai közt eltávozott.

— A pápa lábáról, mint a „P. L.”-nak Rómából távirják, le akarták lopni a papucsot. A holttest tudvalevőleg papucsok nélkül levonta a pápa lábain levő papucsok egyikét levonta s ezer meg ezer ember tolongott körülötte. Egy francia, midőn a lábcsókölésre lehajlott volna s tovább akart vele állni. Műveletét azonban észrevették s ragadományától megfosztották. A francziának nem lett semmi bántódása, mivel, a mint kitűnt, csupa pietásból akarta magához venni a pápa papucsát.

A pápa végrendeletéről jelentik: A pápa Ferencz József király 6 Felségének és több más katolikus fejedelemnek ajándékot hagyományozott.

Az íróasztalon a végrendelet mellett egy csomagot találtak, ellátva a halászgűrű pecsétjével és a felirattal: „Utódomnak.” A fiókba két millió frankot találtak aranyban és francia bankjegyen. A Pius- emlékre az Osservatore Romano gyűjtést kezdett, mely eddig csak 2516 lírára eményezett.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház február 14-iki ülésében elnök bemutatja a magyarországi és erdélyi iskola alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

liták autonóm-orthodox hitfelekezeti közvetítő bizottságának kérvényét a közös tulajdonnak a két hitfelekezet közt mi módon való felosztására íránt.

A kérvényi bizottsághoz utasítattik. Következik a napirend: A magyar korona országai s 6 felsége többi országai és tartományai közt kötött vám- és kereskedelmi szövetségről és az osztrák-magyar vámterület vámtarifájáról szóló tvjavaslatok általános tárgyalásának folytatása.

Zichy Nándor gr. kijelenti, hogy elfoglalt álláspontja e kérdésben egyedül meggyőződésének kifolyása.

Meggyőződése az, hogy a jelenlegi kiegyezés által Magyarország érdekei annyira sértenek, hogy a jövőre való kiegyezés az által nehezebbé, s így nem érzi magát indíttatva arra, hogy a jelen érdekeit alárendelje egy még nehezebben megoldható jövő kiegyezésnek. (Helyeslés a jobban.)

A jelen kiegyezés meggyőződése szerint oda fog vezetni, hogy annak letelte után vagy éppen nem leszünk sem anyagilag, sem politikailag képesek jogainkat érvényesíteni, vagy ha azokat érvényesíteni akarjuk, oly jogosult áramlat fog látni, a külön vámterületet fogja követelni.

Szólt pedig határozottan azt kívánja, hogy a kiegyezés a közös vámterület alapján kötéssék meg. De más részről azt tartja, hogy tisztán csak politikai szempontoknak anyagi érdekeket alárendelni, anyagi jövőnkét feláldozni, azért, hogy jelenleg politikai egységet létesítsünk, annyi, mint az államépületnek alapját megrontani, annak erejét letérpíteni s jövője létfeltételeit megsemmisíteni. (Élénk helyeslés a balon és a jobban.)

Ennek következtében ezen törvényjavaslatokat tárgyalási alapul el nem fogadja. (Élénk helyeslés a baloldalon és a jobban.)

Szóltak még P. Szatmári Károly a javaslatok mellett, Bernáth Dezső ezek ellen. Tombor Iván a horvátok nevében a javaslatok mellett. Ezek után felszólt nagyhatalmú, fényes beszédben Molnár Aladár s a köv. határozati javaslatot nyújtotta be:

Határozati javaslat.

Miután a kormány által előterjesztett javaslatok a fogyasztási adók rendszerében és a közös kereskedelmi politika irányzataiban az ország pénzügyi és közgazdasági érdekeit nem óvják meg, a képviselőház azokat el nem fogadja, hanem később járulni oly ideiglenes intézkedésekhez, melyek kellő időt biztosítanak az ország és a monarchia érdekeit jobban megóvó s lehetőleg biztos alapokra helyezett rendezés létrehozására. Beadják: Molnár Aladár, Muzsly Sándor, Szilágyi Dezső, Kerkapoly Károly, Hornyánszky Nándor, Dániel Ernő, Pulszky Ágost, Babics István, Bittó Béni, Csiki István, Kövér Károly, Mátyásy Kálmán, gróf Khuen-Héderváry Károly, gróf Bethlen András.

Tiszta László. Nem látja a jövőt oly sötétnek, a milyennek az ellenzők festi. Az indirect adók a tarifaemeléssel nem emeltetnek oly mérvben, hogy a nemzet azokat meg ne bírja. Mudrony Soma beszédéről azt hiszi, hogy ezek német fordítását a reichsrathban is megtámaszták a minap néhányan. Számadatainak czáfólasára szóló nem vállalkozik, azokat ideális tarifáknak tartja, s a mi azon milliókra menő hasznát illeti, miket Mudrony a vámterülettel vár, valószínűleg ép oly ideális milliók, mint a mily ideálisok a Mudrony számításai.

Hibáztatja azokat, kik a külön vámterülettel várnak minden jót, s a közös vámterületre nék minden bajt. Szólt sem mezőgazdasági iparunk felvirágoztatását, sem kézmű és gyáripárunk fejlesztését nem látja veszélyeztetve s azért ismétli, elfogadja a kormány javaslatait.

Most Metzner Gyula és Paczoly János beszéltek.

Lükő Géza röviden nyilatkozik, hogy 6 választónak tett ígéretéhez híven az önálló vámterület mellett foglal álláspontot s a kormányjavaslatait nem fogadja el. (Helyeslés.)

Csatár Szigmond barátja az adott szavának, be akarja váltani a választónak adott szavát s a kormány javaslatait, melyek jogfeladást tartalmaznak, nem fogadja el. (Helyeslés.)

Ülés vége 7/3 után.

BUKURESTI SZEMLE.

Rettentő nagylelkűséget akar tanusítani az oroszok híres külügyministere Románia irányában a Plevna alatt tett hí szolgálat fejében. Ki akar vágni egy darabot Románia hűséből ezen hálaszavak kíséretében: „Köszönöm, hogy megmentettél egy időre a győzelemtől.” Midőn 40 ezer román Plevna alá ment, az oroszok mentő seregként üdvözölték. Tény, hogy később akkora orosz sereg vonatott össze Plevna körébe, hogy a románok nélkül is elesett volna előbb utóbb Plevna, de a románok olyan időben mentek segítségül, midőn valóban „bis dat, qui cito dat.” És a nagylelkű Gorcsakoff ezt azzal akarja meghálálni, hogy ki akar egy darabot vágni Románia testéből. Miért akarja ezt tenni?

Azért, hogy az 1854—5 évi kudarcnak utolsó emléket is eltörölje. Ezt hozzák fel látszólagos ürügyül, de ez csak ámtás. Európa Sebas-

topolnál adta akkor Oroszországnak azutolsó csapást s ezt a csapást két kised megyének visszavételével soha ki nem egyenlíti, Miklós cárt föl nem támasztja.

Sokkal fontosabb érdek lappang, a mi darabka Bessarabiában, mint a szegény eltűntetése. Oroszország uralma akar lenni a Dunatorlatnak, hogy ott idegen hadi és kereskedelmi hajó az ő engedelme nélkül soha meg ne jelenhessék, hogy csak orosz passussal lehessen Bécsből, Berlinből Párisból a Szulánát a feketengerre szállani... Gyönyörű kilátás az elszalasztott 1877 évi nyári alkalomért! A román senatus és képviselőház, mint egy ember l'unison ezt izente Gorcsakoffnak „Nu putem!” El kell ismerni, hogy a román két kamara nagyszerűen viselte magát, midőn így szólt: „El van határozva, hogy a haza épségét fentartja és földterületét semmi név alatt, semmi kárpótlásért át nem engedi.” Midőn a pártoskodás által elkeserített kedélyek minden osztott és vett sebet elfeledve, egyetlen egy főúrfiunk állnak fel és szólanak így: akkor még Gorcsakoffnak is gondolkodnia kell esnie. Mi nem hisszük, hogy Sándor cárra erre azt felelje, hogy ha tisztepen nem adjátok, tehát elveszem erővel. Sándor cárra nem fogja kicsinyleni 5 millió román átkát, mely e ragadományt terhelni fogja s a románok nézetem szerint helyesen okoskodnak, midőn azt mondják, hogy e rablást Európa el nem tűrheti. Hivatkoznak Ausztria-Magyarországnak s a többi hatalmaknak érdekeire és helyesen teszik. Reménykednek I. Sándor cárra nagylelkűségében s kéri a fiataliságot, hogy heve el ne ragadja orosz ellenes tüntetésekre. A politikában mint látjuk nagylelkűséget ok nélkül keresünk, a román fiataliság pedig éppen jól tenné, ha a törvénykerlát között tüntetne. Meg is tették eddig is, tenni fogják ezután is. Soha miniszterek úgy le nem lettek főzve mint Bretiano, Cogalniceano. Sajnálni lehet őket, annyira megpuhultak. Bizonyosága ennek az is, hogy egyenesen Bretiano indítványára a kamara a volt miniszterek elleni pert megszüntette s hogy szerinte: „bár beérné az ország azzal, a mit eddig szenvedett.” Mi kockáztatjuk itt azon nézetünket, hogy Gorcsakoff ezen Bessarabia fele követeléssel a románok túlkövetelését akarta lehűteni, melylyel előálltak volna a diadal mámorában. Ha csak ezt akarta, úgy czélt ért, de sokat is veszített t. i. egy nemzet bizalmát. „Haljunk meg hazánk határánál.” ezt sürögőnyözik vidékről a lapoknak és a lapok pártkülönbség nélkül közlik e jelszót. A kiábrándulás teljes, az orosz elvesztette minden hitelt s a román katonák különben harcolnak Bessarabiáról, mint a török ellen Plevnáért. Lám az események nekünk adtak igazat, kik mindig hibáztattuk a vöröspártot ezen kalandos háborúért.

Mi ismertük a vörösek véleményét. Oroszországot ép ők hirdették éveken át a románság engesztelhetlen ellenségének. Mostani tetteik és multjok között áthidalatlan hézag volt és mégis ők váltak között vezetőkké... Ma már nem hirdetik, hogy a párisi szerződés el van tépve, ma már szeretnék hamvaiból föltámasztani. A pártoskodás szenvedélye elnémult, közös aggodalom szállta meg a szíveket. Sándor cárnak egy szavába kerülne megnyerni 5 millió román szívet, de fogja-e tenni. Ez a kérdések kérdése...

A TÖRVÉNYHATÓSÁGOKBÓL.

Fogarasmegye közg. bizottsága

Fogarás, febr. 10.

Fogarasmegye közigazgatási bizottsága ez időben tartotta február havi rendes ülését Gre-moiu Dániel alispán vezetése alatt. Tárgysorozat szerint először is az alispán havi jelentése olvasottat föl, melyszerint a mult évről kezdve 59 elintézetlen ügydarab jött át; január hóban befolyt 709; a teljes összegből elintézetett és kiadatott 551, elintézetlen maradt 217 darab. A hátralékok egy tetemes része elintézetett ugyan, de miután az irdai személyzet összes idejét a hátralékok kiadványozása vette igénybe: nem adódhatott ki; egy másik része meg a közigazgatási bizottság elibe tartozván, azokat mig el nem láttnak, kivezteni nem lehet.

A közeztől zavartalan volt, a nép nyugodt és dolgai után lát; tüzeset nem fordult elő. Miután Szunyogszegen január 26-án az illető miniszter engedélye folytán a 14 darab beteg és gyanus marha állomány lebunkázott: a marhavész Fogarasmegyében is megszűntnek mondható. Egész évre szóló utlevél egy sem adatott ki, 15 napra szóló ellenben kiadatott 202 darab, vadászjegy itt a havasok és erdők aljában, csak 11. A nép szegény, az engedély meg drága; csoda-e osztán, ha a ragadozó állatok minden felé ijeszítő mérvben szaporodnak?

Ezután a főügyő előterjesztése nyomán néhány ifjú a katonai kötelekbelől elbocsáttatott, néhánynak meg kivételes nősülési engedély adatott.

Van meggyünknek egy Siményi András nevű embere, ki napjainak jobb részét az osztrák-magyar monarchia kórodáiban töltögeti, okozván ez által meggyünknek tömérdek költségét, miután fizető képes rokonai nincsenek. Most is valahonnan közel száz forint gyógyköltségért zaklatják miatta meggyünk betegpólsái alapját. A belügyminisztérium megkérte határozottat: közzétenni, hogy többé se hová föl ne vessésk, miután ez

az ember a kórodákat nem gyógykezelő, hanem élelmező hejyekül tekint.

A belügyminisztériumnak 3567 számú leiratára, a kisebb polgári peres ügyekben megállapítandó végrehajtási költségekre nézve határozottat: ha a végrehajtás helyben történik, az eljáró községi hatóság napdíja 50 krajczár, ha idegen községhen fogatosittatik a végrehajtás: egy forint nap- és kilométerenként 10 kr fuvar-díj állítatot meg.

A fogarasi cserestímár társulat panasolja, hogy a nép a nyers bőrből készített s az ipartörvény által megtiltott bocskorokat szeltében használja s ez által a marha lopás és a vész megállítására érdekében hozott czélsszerű intézkedést áthágja; kéri hát az olyas bocskoroknak a forgalomból eltiltását, ajánlván, hogy az eldobott nyers bőrtokat a szegény alap javára ingyen kikészíti. E panasz kiadatott az alispánnak, hogy az észlelt visszaélés megállítására tárgyában a kellő intézkedést a szolgabírák útján tegye meg.

A tanfelügyelő ur panasolván, hogy a szükségelt tanügyi törzskönyvet megállítható és megbízható alakban a végrehajtó közegeknek részint hanyagossága, részint járátalsága okán, még mind nem állítható össze: megtiltattat a részben is a tanügyi vizsgálatokra legalább papírosan, a végrehajtó közegekhez az erélyes intézkedés. Jelenti egyttal, hogy a 8720 tankötésből 6903 növény-dék jár iskolába, s így 1817 ezek száma, kik nem indokoltan minden iskolázás nélkül nőnek föl.

Az adófelügyelőség, a következőkben terjesztő elő az adóbeizetés állását; 1877. végével mutatkozott 17722 frt 78 krnyi adóhátralékból befizetett januárban 2699 frt 88½ kr., maradt hátralékban 15022 frt 94½ kr. Ebből 4000 frt részint eladott, részint felzálogolt birtok után van kűn, 8—9000 frt pedig ingó vagyonnal nem rendelkező adózók terhel. Az ingatlanokra vezető végrehajtásra nézve megtiltattat a törvény parancsoltá intézkedés. Egyébiránt, mint e számadatokból látható, meggyünk nem számítható a hátralékos adózók közé; mert közel 300.000 frt adóból, midőn csak a megjelölt hátralék fizetetlen, s ide gondolva, hogy az utolsó ezrek igen nagy hihetőséggel jobbra fizetéseképtelenekeket terhelnek, a közlő adózási viszony igen kedvezőnek mondható, s mind az adózóknak, mind a felhajtó közegeknek dicsekedésre szolgál.

Egy sajnos eset is adatott elő ez ülésben, egy körjegyző ellen, ki felhajtott, de bönem szolgáltatott kir. kincstári illeketeket, adófelügyelői nyomozás rendeltetett. Nagy nyomorúsága embe-rneműnknek az a megbízhatatlanság, az az átkos pénzszerelem! pár forint elutalajdöntása által hogyan teszi tönkre jövőjét, reputációját nem egy fiatal ember!

A kincstári illeketek felhajtása indekából indítványoztatott, ténssék a szak minisztériumhoz indokolt fölterjesztést az iránt, hogy a bélyeglelőzetett okmányok az illető közegek által a kir. pénzügyigazgatásnak megerősítés, illelőleg a lelettel való összehasonlítás végett mindenkor fölterjesztessenek, és a „fokdíj”-ak — miután azok adnak impulzust a legtöbb jogtalan kiróvársokra — szüntessenek bé. Miután vérg bosszszantó azon ízelem, mi a bélyegleletek körül folyik: az indítvány egyhangulag elfogadtatott és az indítványozó megbízatott a jövő élsére annak formulázásával s a fölterjesztés szövegezésével.

Általában véve, a közigazgatási bizottság jellemzéséről örömmel constatálhatom, hogy miután az főügyődjében, tisztijűgyésében s néhány új tagban szép erőkké gyarapodott: a rendes tárgyak leírásán kívül megkezdett figyelmét a törvény értelmében az észlelt hiányok, visszaélések orvoslatára is kiterjeszteni.

Az árszakszi elnök jelentése szerint Florea ülnök elintézetett ülésben 89 darabot, ülésen kívül 63-at; Gál Tamás ülésben 73-at, ülésen kívül 65-öt, elnökileg állítattott 13, összesen 308 ügydarab. Elintézetlen maradt 24 darab, melyből 23 épen január utolsó napján érkezett bé. Kivált a nyilvántartásnál és a kiadványozásnál fölőtte megszaporodott munkahalmaz indekából az árszakszi elnök — bár ideiglenesen — egy díjnokot kért. A mostan divó rendszert nézve, aligha nem nagy fát mozgát a kérelmező elnök.

A tisztijűgyés előadásra nyomán baromkatas-ter elleni kihágásért többen — terhelőleg lévén az alispáni ítélet által sújtva — felfolyamodás után 1 forinttal, vagy fizetésképtelenség esetén megfelelő fogsággal büntetettettek.

Előfordult eset ötletből megállítattott, hogy miután két egybehangzó ítélet ellen fölfolyamodásnak helye nincs, azok már a felfolyamodás alkalmával hivatalból utasíttassanak vissza.

A főorvos jelenése szerint az egészségi viszonyok megnyugtatók; továbbá, a fogarasi gyógy-szertárakban a mult hó végén törvényszabta vizsgálat tartatván, mindkettőben az orvoszerek mind mennyiség, mind minőségére nézve kielégítőnek találtattak: az árszabályok a fennálló rendelkezésekkel megegyeznek, a helyiségek a czélnak megfelelők; a közönség iránti szolgálat és bánásmód mi kívánni valót sem hagy fenn. A szemesle is a czélnak megfelelő, az áruló helyek tiszták.

Végül szőnyegre tűzetvén a gyámhatósági fellebbezési bizottságba két rendes és egy póttagnak megválasztása: szavazattöbbséggel megválasz-

tattak Duvlea Hilár és Friedsmann Arnold rendes, Zágoni Arnold póttagnak; főispán ur a maga részéről abba kinevezvén Micu Sándort és Páncsól Károlyt rendes, Náthán Józsefet póttagnak.

Olci.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1878. február 16.

Ö felsége legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy Barcsay Ákos cs. kir. kamarás, a spanyolkirályi „katolikus Izabella-rend” középkeresztjével elfogadhasa és viselhesse.

— Nagy-Küküllő megye területén alakult „megyeszi szűcs-ipartársulat” alapszabályai, a földmívelés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium által, a törvényes bemutatási záradékkal ellátattak.

— **Színhatársulatunk** tagjai egymás után kötik a szerződéseket — más színházzakkal. Ed-dig már elszerezték: E. Kovács Gyula és neje, Vidor Pál, Szombathelyi Béla. Most meg arról értesülünk, hogy Dálnoki B. ur és neje, Scholaszter J. s Gerecsné assz. hasonlóképp elszerezték már a debreczeni színházhoz, a miénkhez pedig még nincs senki sem szerződöttve. Marcell G. szintén valószínűleg a debreczeni színházulathoz fog menni. Egyszóval vagy elszerezték már, vagy elmen-nőben van színházunk minden tagja, — a mint-hogy p. o. Ditrői és Ditróné is megszakitották Benedekkel az alkudozást s készülnek eltávozni színházunktól. Mi, részünkről csak egyszerűen regisztráljuk e tényeket, melyek az új művészeti munkásságának első sikerei; csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy a végén is mit szü aból ki Benedek ur, hogy a társulatnak legjobb, ugyszólv-a cardinalis tagjait spengolja, olyan tagokat is, kik (mint Ditróné, Vidor stb.) a sző igazi értelmében vonzóerővel bírtak közönségszeret. Nő, de Benedek József ur teljhatalmu művezető, a miből következik, hogy a felelősség sulya is őt fogja egészen terhelni; ámbár mi nagyon kíváncsiak vagyunk, hogy miként nyerne praktikusi érvénye-sítést és alkalmazást a felelősség abban a nem épen lehetetlen esetben, ha az ujon szervezendő olosz társaság olyan elemekből állana össze, hogy azzal meg sem lehetne kísérteni a téli idény megkezdését, s hamarjában, a saison kellőközépen kellene drága pénzen visszaszerződnetni a régi, elbocsátott tagokat, mint pár évvel ezelőtt!

— **Színházunk** szövetkezése Nagy-Vá-raddal, úgy látszik, a válpontra jutott. Nagy-Vá-rad város képviselő testülete, — mint előre is jeleztük, — esztörtökön tartott közgyűlésében vete tárgyalás alá a **kolozsvári nemzeti színhá-z** választmány ismeretes átiratát, melyet már ismertettünk e lapok t. olvasói előtt. A n.-várad-i communitás mereven **visszautasította az átiratban felsorolt kéréseket** s dr. Pollák László indítványára kimondta, hogy ragaszkodik a kötött szerződés pontozataihoz s azokból mit sem enged; egyedül az operáról mondván le az eset-ben, ha az telen át Kolozsvárra sem kultiváltatik. Ehez a határozathoz nem kell commentar! Nagy-Vá-rad képvisellete dr. Pollák urral együtt meg lehet győződve, hogy saját józ felfogott legsajátabb érde-keinek, valamint a hazai színművészetnek roppant rök szolgálatot tettek e példátlanul szűkkeblű el-járással, mely Nagy-Várad város cultur-történe-tében bizony-bizony nem fog valami fényeskedő lapot betölteni! Mi részünkről, elejétől kezdve őszinte barátja voltunk aszövetkezésnek; de meg-valljuk, Nagy-Várad közönségét hazafiasabbnak, a magas nemzeti czélokért lelkesedni s áldozni is képesnek gondoltuk; reméljük, hogy mig Kolozs-vár telen át fenntartja színházát: addig Nagy-Várad közönsége is majd csak pártolai fogja nyá-ron át, annyira, hogy legalább 15 ezer forint subventió segítségével fenntarthassuk társulatunk-at, melynek tagjai ily combinatió mellett éveken át biztosítra lettek volna s habár érezték volna a Nagy-Váradra s vissza költözés kellemetlenségeit, de meg lettek volna kímélve a városról-városra, faluról-falura való kóborlás nyomorúságaitól; s mivel ismertük s ismerjük Kolozsvár közönségé-nek anyagi viszonyait, tudjuk, hogy egész éven át, a téli és nyári idényt nem tudja fenntartani s ez egy okkal több volt, hogy a két város közti ome szép szövetkezés barátja legyünk. Csaldódtunk. Csaldódtunk Nagy-Váradban, csaldódtunk áldozat-készségében. Minthogy azonban emellett még min-dígsz tény — s most még inkább mint ezelőtt, hogy közönségünk egész éven át nem tudja soute-nirozni a társulatot, másfelől azonban, a téli idényt eddig is csak alig számbavehető deficitel huzta ki nálunk a társulat s valószínűleg jövőre is vagy éppen nem kell semmit sem, vagy csak nagyon keveset ráfizetni a téli idényre: nem marad egyéb hátra, mint nem menni sehova se télen, se nyá-ron át, hanem a téli idényt meghosszabbítani 8 vagy 9 hónapra, a tagokat 4 vagy 3 nyári hónap alatt csak fél-fizetéssel díjazni megengedni nekik, hogy azalatt mehessenek a vidékre vendégzerepelni. Nem ismerjük ugyan legkisebb részleteiben aszín-házi budget számításait; mindamellett annál is inkább merjük ajánlani e combinatiót, mert — mint illelőkes forrásból tudjuk, — a működő szem-lyeztet összes gázsija havonként 4500 és 5000 frt, között van. Ha tehát a négy nyári hónapon át csak fél-fizetést huznának színészeink: ez a 20 ezer fr. subventióból 8, 10-vagy legfeljebb 12 ezer frot venne igénybe; a többi maradna a téli

idény esetleges deficitjének fedezésére. Így állandósítók az ügyet — természetesen nem úgy, hogy éjjel-nappal, egész éven át szakadatlanul színházba kelljen mennünk, hanem úgy, hogy társulatunk biztosítva lenne; s a mi fő: Nagy-Váradi város nem csinálna még grátiát abból, hogy egy országos színház társulatának engedélyt ad az ott játszásra s ezenfelül építtetni akar, a mi zsebünkre 24000 frtos nyári színházat, anélkül, hogy legalább a területet díjtalanul engedné át! Bezzeg nem így tett annak idejében Kolozsvár polgársága és az erdélyi részek birtokossága, mikor a legelső magyar színházat megteremtette! Egyébiránt viszatérve Nagy-Váradra, részünkről nem ajánlhatunk mást, mint hogy ragaszkodjék a választmány is saját föltételeihez, melyeket ha Nagy-Váradi nem acceptál: hagyja oda választmányunk az egész szövetkezést s rendezze be itt nálunk a színházat vagy a mi fennebb megpöndítet eszmének szerint, vagy másoké, ahogy jobbnak véli. Az általunk szabott megoldási mód annyival elfogadhatóbb, mivel — mint biztosan tudjuk, — a társulat tagjai készségesen elfogadják aként a szerződést.

— **Gr. Szapáry Imre** gyilkosát, Tóth Ferenc hadnagyot Budapestre szállítják a honvéd dandár törvényszék elé. Tóth Ferenc hadnagy 40 éves, azelőtt zsoldár őrmester volt és felyvást iszákos; mint tiszt mindig kerülte társai társaságát. Egy hátrahagyott iratban — állítólag — ezt írja a gyilkos: „Ha velem nem tett volna ügy, én sem tettem volna vele ily. Az alattvaló sem kutya”. Köztudomás szerint azonban gr. Szapáry, a lovagias és igazságos férfi, soha sem bánt vele rosszul, s Tóth kisebb fegyelmi büntetések miatt, velemelőtt a katonaiak tetteire. A katonai szabályok szerint Tóth hadnagyot a felakasztás várja. Oly megbecsületlenítő tettet a katonai törvények szerint nem szoktak golyóval büntetni.

— **A kolozsvári iparos ifj. önképző és betegsegélyező egyletének** 1878 febr. 23-án könyvtára gyarapítására rendezett zártkörű tanácsostélyére a meghívók már szétküldöttek, a ki erre igényt tartana s a legnagyobb vigyázat daczára sem kapott volna, kérjük azt, egyletünk szállásán fő tér Frölich féle ház 2-ik emelet, jeleníteni. Újabb is tisztelettel hívjuk fel a n. 6. közönség becses pártfogását e jótékony célú estélyre, a rendező bizottság.

— **A kolozsvári g. kath. egyházközösség** nagyméltósága Vancsa János érsek idei febr. 10-én 473. szám alatt kélt rendeletét folytán a szentlélek segítségül hívását az új pápa szerencsés megválasztásáért febr. hó 17-én fogja tartani. Pap Gábor, főesperes-plébános.

— **Sulyos csapás** érte özv. Béli Dénezsné, gr. Bethlen Polixénát, midőn egyetlen gyermekét, kora özvegysége vigasztalóját, háttartalanul szerető anyai kebléről, a még nem egészen négy éves Béli Gergelyt, a kárlehetlen torokból letépte e hó 12-én Bethlenben. E csapás mélyen sújtja az illetőket; de legkíváncsi a nagyanyát, Béli Istvánné, gr. Nemes Fánit, ki a gyermekben, földi örömeinek legutolsó tárgyát is elvesztette. Béke poraira!

— **A nagyenyedi önkéntes-tűzoltó egyletnek** f. 6. január hó 27-én tartott közgyűlése alkalmával megválasztott tiszteletbeli főparancsnokká: Csátó János, főparancsnokká: O. Veress Gábor, alparancsnokká: Vajna Károly, orvoská: dr. Magyar Károly, segédtisztekké: Ungerpek Miklós és Málnási Károly, mászó-szakaszvezetővé: ifj. Winkler János, szivattyú-szakaszvezetővé: Wint Alajos és Dancs Mózes, rendtartó szakszervezővé: Simon Elek, szertárnokká: Munkácsi Zsigmond és pénztárnokká: Benda János.

— **A nagyenyedi önkéntes tűzoltó egylet** által f. hó 2-án megtartott zártkörű tanácsostély eredményét a rendező bizottságnak van szerencséje a következőkben tenni közzhírré: Összes bevétele 212 frt 60 kr, mely összegből elarusított jegyek ára 107 frt 20 kr, felülfizetések összege 105 frt 40 kr. A 212 frt 60 krnyi bevételeből levonva a kiadások fedezésére fordított 116 frt 79 krt, maradt tisztajövedelem 95 frt 81 kr. — Felülfizetett bálánya Kovrig Tivadarné 6 nagysága 99 frtot, t. Bedő Károly ur 1 frt, t. Török Bertalan ur 1 frt, t. Ujvári Imre ur 40 kr, dr. Magyar Károly ur 1 frt, t. O. Veress Gábor ur 3 frt, kiknek szives adományaikért az egylet nevében hálás köszönetét nyilvánítja.

— **A nagyenyedi művelődő társulat** f. hó 10-én tartotta meg évi rendes közgyűlését, mely alkalommal a társulat választmányára következőleg alakult meg: elnök: dr. Magyar Károly, a szini osztály igazgatója: dr. Bocz József, a zenészi osztály igazgatója: Nagy F. Károly, titkár: Török Bertalan, pénztárnok: Ungerpek Miklós, könyvtárnok: Vajna Károly, szertárnok: Kiss Károly; választmányi rendes tagok: dr. Kovács Ödön, dr. Bartók György, Maklai Domokos, Lóte Lajos, Hegedűs János, Zaida János és Krismanits Vilmos; póttagok: Vincze Dániel, Szilágyi Farkas, Molnár János, Horváthi Károly és Szász József.

— **A tordai dalkör** f. 1878-ik martius 2-án a „casinó” termében táncszal egybekötött rendkívüli dalestélyt rendez a következőkkel műsorral: 1. Dalra barátim Storch-tól. 2. Magán négyes, Wittől. 3. Dalánnepe, Erkel Sándortól. 4. Oh ne mondj engem rózsádnak, Egressi Bénitől. 5. Erdi rózsá, Fischer Károlytól. 6. Népdalok, Roth Endrétől.

— **Meghívás.** A kalotaszegi olvasó-egylet ez évi tavaszi rendes közgyűlését e folyó hó 24-

én d. u. 3 órakor tartja az egylet helyiségében, melyre az egylet tagjait tisztelettel meghívja B. Hunyadon 1878. február 12-én Csoma Péter, egyli. jegyző.

— **Agh Ferencz** köz- és váltó-ügyvéd ügyvédi irodáját B. Hunyadon, saját házában megnyitotta.

— **Kőpeczen** (Erdővidék) Beczás János sergályost, éjjel — midőn ment Brassóba — szerén ülvé, eddig ismeretlen tettes kereszttől lötte. Beczás becsületes jó hírnevű kereskedő, s társadalmi ember volt. Családi élete az utolsó időkben keserű volt. Nejétől elkülönözött élt. Maga Baróthon, neje pedig Kőpeczen lakott.

— **Ágostonfalván** (Erdővidék) a ronesoló torokból román testvéreink között keményen uralkodik. Vasuti állomásos hely lévén, szigorubb felügyeletre volna szükség a ragály beszűntetésére, hanem hát a közel fekvő hivatalos közegok mit sem tehetnek, mert Ágostonfalva N. Küküllő megyéhez tartozván, az tőle, csak a járási orvost illetőleg is 4 mértföldre esik.

— **Baróthon** febr. 16-án az olvasó-egylet javára, martius 2-án a Cserinál által alapított „Székely muzeum” javára táncszestélyek lesznek. Mindkettő jó sikerűnek ígérkezik. Ez utóbbira azonban szép kilátások vannak, s mennyiben a rendező bizottság elnöke a szelleműs Zathureczki Bertha.

— **A földrajzi társaság** tegnapielőtt délután Hunfalvy János elnökéhez alatt ülést tartott a Kisfaludy társaság termében. Az egyik fölvásó dr. Erdő Béla volt, ki Téglás Gábor ismertetését mutatta be a délkeleti Kárpátok két új barlangjáról. E két barlangra egyik tavaszi kirándulás alkalmával akadt Téglás s mindkettő anynyiban figyelemre méltó, hogy a bennök található stalaktitfelnél és stagmitfelnél fogva ritkítják párukat Erdélyben. Az egyik barlangot Horváth Toldy grófnő után Irmának, a másikat pedig Glyktothetnek neveztek el.

— **Az országos magyar dalár-egyesület** központi igazgató-választmányja ez év január 31-dikén tartott gyűlési határozata következtében, e hó 17-dikén déli 11 órakor Királyi Pál egyesületi elnök elnökle alatt rendkívül országos magyar dalár-egyesületi közgyűlést tart a nemzeti zenéde helyiségében, melynek főtárgyát az ez idei pécsi országos dal- és zene-ünnepély megtartása s módozatainak meghatározása fogja képezni. E rendkívüli közgyűlésben, az egyesület összes tag-egyletei egy egy meghatalmazott képviselő által vesznek részt s Pécs város hatósága is képviselve lesz.

— **Az ágostai evangélikus püspökök,** jobban mondva superintendensek pár nap óta a fővárosban időznek s összejövetelüknek oka az, hogy gr. Pálffy János katolikus főúr 16 ezer forint alapítványt tett egy Pozsonyban felállítandó protestáns theologiai intézet javára; most ez intézet tervezetének megbeszélése képezte a superintendensek Szeberényi Gusztáv, Karsay, Geduly, Czékus István, tanácskozásainak tárgyát. Megállapodtak, hogy az intézetet csakugyan Pozsonyban állítsák föl s az egész tervezetet fölélló javaslatot terjesztessen az Egyetem gyűlése elé.

— **Wahrmann Mór,** tudvalevőleg, csipős élezzekkel szokta felvidámitani a képviselőket, kik egy-egy unalmas beszédűtől, elbágyasztva menekülnék ki a folyosóra. Minap egyik ellenzéki szónok — a körülte álló pártfelek helyeslése közt — majdnem egy milliárdra tette azt a veszteséget, melyet a vámmügyi javaslat fog okozni az országnak. „Ugyan hogy birta kibozni ezt a roppant összeget?” — kérdé a folyosón valaki. — „Könnyűszerrel — veté oda Wahrmann — oda vette a mellette levő nullákat.”

— **Kettős öngyilkosság.** Tegnapielőtt éjjel 12 órakor Budapestben a „Pannonia”-ba — mint tegnap röviden már írtak — egy fiatal ember és egy nő betérvén, a 3-ik emeleten maguknak szobát nyitattak, hal reggelig csendesen is maradtak; ma reggel azonban a szobából egymásután gyorsan 3 lövés hallatszott, mire a szálló személyzete a szobába sietvén, a fiatalembert a földön elterülve s halva, a nőt pedig keblén két sebtől vérezve a pamllagon találta. Az esetről a rendőrség nyomban értesítettvén, a tett helyén megjelent rendőrtiszt, a holtat, valamint a veszélyesen megsebesített nőt kórházba szállította. A férfi által hátrahagyott iratokból kiderült, hogy a nő kedvese volt s a gyilkossági kísérlet valamint az öngyilkosság kölcsönös megegyezésből történt. A férfi Bugel Géza, jelenleg pályafelgyelő volt az osztr. állam vaspályatársaságnál, az előtt a rendőrségnél is több éven keresztül mint biztos szolgált, nyitrai születésű, 24 éves. A Farkas Rózsa esztergomi születésű, 24 éves, varrónő, kiel Bugel Gézának arczképe találatott, melynek hátára írva volt: „Átok reám ha nélküléd élni tudnék s szivesen nem mennék veled a halál torkába.” Az esetről a kir. ügyesség is értesítettet.

— **Borzasztó** családi dráma folyt le hét-főn reggel Berlinben, hol K. volt vendéglős nejevel és két kis gyermekével szorult anyagi viszonyok közt élt. Hétfőn reggel a férj fölkelt s a gyermeket, mintha játszanék, a másik szobába vezette. Midőn az asszony fölébredt s férjét keresve, kiáltására válasz nem érkezett, a másik szobájához sietett, melyet azonban zárva talált. Az asszony iszonyu sejtélemtől megkapta, rend-

őrt futott, kinek segítségével feltörte az ajtót. Iszonyu látvány tárult a belépők elébe. A négy hónapos csecsemő ingecskéjében a kályhára volt fölakasztva, a másfél éves gyermek a szekrényen csüngött, míg a 30 éves apa a szoba ajtajára akasztotta föl magát. A vérfigyasztó tettre a nyomor birta a szerencsétlent.

— **A pápa örökösei.** A „Corrier delle Marche” írja: A pápa fítestvérei közül egy sem él. Egyik bátyjának fia Mastai Harkules gr. Milánóban él. Ennek két fia van, kik közül az egyik Sinigagliában tartózkodik, a másik a saint-cyri katonaiskola növendéke, s két leánya, ezek egyike apóza a Tor de Specchi kolostorban, a másik Fábri Márk parancsnoknak neje. E két unokahugon kívül Pius más örökösét nem hagy hátra.

CSARNOK.

A nevetés.

(Addison után Justus.)

Ride si sapis.

Ha kedvém jó valakinek jellemébe hatolni, rendszeren azt vizsgálom, mi nevétteti meg. Megügyelem, ha jóízűen nevet-e és milyen természetek azon tárgyak, melyek a benső rázkódás ezen kellemes nemével őt megrázzák. Az emberek akkor ügyelnek magokra legkevésbé, mikor mulatnak; a nevetés mindig valamely belső megelégedésnek külső jele, és sohasem lehet úgy megbizni az arckifejezésben, mint mikor kifejezi az örömet, mely ugyyszólván előtti az illető szívét. A nevetés jól vizsgálva hasonlít egy könyv tartalomjegyzékéhez, mely megismertet bennünket a részletekkel. Egy olyan tehetség ez, mely megkülönböztet bennünket az állatoktól s alkalmat ad megtudni, mily módon használják az emberek itéltel tehetőségüket, mi szintén jellemző kiváltása természetünknek. Itt legalább találhatni általános érvényű szabályt. Az értelmes emberek csak mérsékelten és visszatartva nevetnek; bizonyos mértékig bizalmatlankodnak maguk iránt s félnek, hogy valakit megsértene nevetésükkel, de az esztelenek, kik kevésbé fogékonyak az illedelem tartózkodás iránt, szívok mélyéből nevetnek, elragadtatni engedik magokat a kacagás által, mely náluk természetes, fesztelen, hirtelen jő és zajos.

Többször gondoltam rá, hogy tanulmányom tárgyává tegyem az emberek ezen tehetőségét, és azt hiszem, ez nem volna hiáladatlan tárgy. Vizsgálom a nevetést magában és fölfedeztet okából bizonyos szabályokat vonnék a színházra nézve, melyeknek így egy hasznát vehetnék a költők, mint a színészek. Meg vagyok róla győződve, hogy ez uton egy, mint a másik számára biztos módokat fedeznék fel, miként kelljen a nézőket ezen szeretetreméltó csiklandozásban részletetni. Plutarkhot utánozva, a ki hőseinek jellemét akként hitte jobban kifejezhetni, ha egyiket a másikkal párhuzamba teszi, én is összehasonlításokat tettem volna színházunk kitűnőbb komikusai között és vizsgálom volna azon különböző módokat, mivel mulattatnak, és azokat osztályozva, az értelmes néző megítélhetné vajjon a költő vagy színész nevétteti meg.

A színház legalkalmasabb arra, hogy az ember e tekintetben észleleteket tegyen és nem volna haszontalan munka, ha az a valaki, a ki az én tervemet végre akarja hajtani, megfigyelné, hogy a páholokban, a fiatal leányok vannak az első sorban, az anyák a másodikban, a hajlott korú asszonyok és azon leányok, a kik már nem számítanak a férfinemre, képezik az utócsapatot [a sorsukkal megelégedett özvegyekkel. E berendezés után vizsgálva egy páholyt valamely vigjáték előadásá alatt, tapasztalni fogjuk, hogy valamely pajkos kétértelműségre az első sor tetetett neheztelést vagy közömbösséget mutat, mint ha nem tudná miről van szó: a második sor kockáztat egy kis mosolyt és a harmadik minden csinját érteni fogja az élcsnek és tartózkodás nélkül nevet.

Ha apróbb részletekbe ereszkedünk, ugy találjuk, hogy a szemérmes merészkedik a lenézés bizonyos nemével egy futó mosolyt kockáztatni, látva a kikapásokat, mire a kaczer adja magát. A kaczer pedig viszont szíve mélyéből nevet a szemérmes affectált tartózkodásán. A tudós jóízűen neveti valamely tudatlan uracs szemtelen hetvenkedését és a dandy kicaczagja a tudósnak a divattal ellentétben álló fölszégsegeit.

A nevetés hűlönböző neveit azt hiszem a következő osztályokba lehetne sorozni.

derült arckifejezés vagy fél-mosoly, mosoly, nevetés, kacagás vagy majom-nevetés, röhögés.

A félmosolyt csak arra használják, hogy kedveskedő kifejezést adjon az arcz vonásainak, és a nők gyakran hálónak vetik, hogy fenakadjanak benne, a kik nem hajlandók önként tönk-jenezni kecskének. Ez bizonyos neme a lekötélvezésnek. A régiek a derült arckifejezést Chio's nevetésének hívták.

A mosoly rendes tulajdona a szép nemek és azok számára, kik a szépet teszik nekik, a

szív elégedettségét, hallgatag tetszést jelentenek. Köszöntés közben bizonyos mörvű bizalmasságot és azt fejezik ki, hogy a mosollyal fűdőzött kegyeiben áll a köszöntőnek. A mosoly csak csekély változást idéz elő az arcvonásokban és a gavallérok is, kik tudják az önmegkedveltetés mesterségének minden csinját, nagy hatással alkalmazzák. Az arcz megszerítésének ezt a kedves módját a régiek a jon nevetés neve alatt ismerték.

(Foly. köv.)

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet

133-ik szám.

Kolozsvárt, vasárnap, február 17-én 1878.

A sárga csikó.

Eredeti népszimű 3 felvonásban. Irta: Csepreghy Ferencz.

SZEMÉLYEK:

Bakaj András, jómódu paraszt gazda	Táskésen	—	Szentgyörgyi.
Erzsike, leánya	—	—	Balogh Györgyné.
Csorba Márton, csikós gazda	—	—	—
Sárretn	—	—	E. Kovács Gyula.
Ágnes, felesége	—	—	Krasznainé.
Laczi fiuk	—	—	Vidor.
Gelecsári, pusztá bíró	—	—	Szombathelyi.
Peti, fia	—	—	Váradi.
Harasztos, kántor	—	—	Horváth.
Bótos Izsig	—	—	Kassai.
Csárdás, gazda a hólyagosban	—	—	Ditrői.
Bogár Imre	—	—	Török K.
Szunyog) betyárok	—	—	Marosi.
Gási	—	—	Krasznai.
Bogó	—	—	Győri.
Böske, főző asszony	—	—	Körösné.
Keckésné, Erzsike keresztanyja	—	—	Földesi Lenke.

Nép, cigányok, pandurok, betyárok.

Kezdeté pontban 7 órakor.

KÖZGAZDASÁG.

Értesítés a keleti marhavész állásáról.

Folyó hó 1-től febr. 9-ig terjedő hivatalos jelentések szerint, a keleti marhavész

Háromszékmegei Borosnyó és Ilyefalva; Fogarasmegei Szunyogszék községében uralg.

Nevezett községekben fenkitett időtartam alatt új betegülési vagy elhullási eset elő nem fordult.

Brassó megyében az utolsó vészesettől számított 21 nap elteltvén, nevezett megyének azon része, mely a fogaras- és háromszékmegei vészkerületekbe nem esik, 1874. XX. t. czikk 46 §-a értelmében vészmentesnek nyilvánított.

A „KELET” magán-táviratai.

Feladatott Budapestben febr. 16. 10 ó. 45 p. d. o.

Érkezett Kolozsvárra febr. 16. 11 ó. 5 p. d. o.

Az angol kormány egy jegyzék útján kijelenté, hogy az angol flotta forgalmának minden fenyegetését Casus bellinek tekintti.

A szultán kéri Victoria királynőt, maradjon a hajóhad a Hercezszeftnél, akkor az orosz is megígérte, hogy nem megy Konstantinápolyba.

Az orosz kormány kijelenté, hogy az angolok megszegették a párisi szerződést és semmi áron le nem mond Bulgária önállósításáról.

Gr. Andrassy feltétlenül az ellenkezőt követeli. Mantuffel megy Pétervárra a monarchiának és Oroszország közt felmerült viszály ki-egyenlítésére.

Tisza Bécsbe utazásának ott fontosságot tulajdonítanak. A konkláve hétfőn estve kezdődik.

Tisza nagy hatással beszélt a vámműgyben a provizorium kivihetlenségéről.

Legújabb.

A képviselőház tegnapi ülésén, egy a szélsőbal által kezdeményezett, zajos és szenvedélyes jelenet után, befejezte a vámműgy-latok fölött való általános vitát s megkezdődtek a zárbeszédok, melyek még igénybe vesznek pár ülést.

Baross után, ki első tar tá meg zárbeszédét, Tisza miniszterelnök tartott hosszabb, élénk figyelem közt hallgatott szónoklatot.

A bécsi lapok egy része fokozott hévvel polemizál a magyar lapok harcait s ezikkei ellen.

A Deutsche Zeitung írja: Ama lapok üzemei vétések; minden nap i náskép határozták meg, végül pedig feladták az osztrák érdeket; nekünk nem hivatalunk, hogy az európai érdekek Don Quixote-ja legyenek. Andrassy gróf csak nem kívánja az osztrák népektől, hogy egy komolyan fel-

hevüljenek azon kérdés miatt, vajjon kinek önszeretete huzzon legtöbb hasznát a conferentiából?

A Fremdenblatt polemizál a török-barát lapok békeajgatása ellen.

A nép többségének jelszava mindig az volt, Törökországot semmit, Ausztriát mindent. Ezt a kormány nem gátolva a békeajgatások által, szükség esetén a monarchia teljes hatalmának ki-fejtésével fog a monarchia érdekeit sikra kelni.

A Neue Freie Presse írja: Magyarország háborúért kiált, mert tudja, hogy a költségek kétharmadát Ausztria viseli. Hazafiasabb eljárást követ, a ki óva int a kilátás nélküli véres háborútól, mint a ki megmondhatatlanul háborúra izgat, csak azért, hogy tulajdon, bünterhes lelkiismeretét tulkáltassa.

Nevezetes magatartást követ a Presse; kereken kijelenti, hogy Ausztria érdekei nincsenek megsejtve és Oroszország sem a békepreliminárékban, sem pedig az orosz-török külön szerződésben nem állapított meg oly pontokat, melyek már korábban bent ne lettek volna az európai programban.

A Standard jelentése szerint az oroszok Galli-Polinál állanak. A „Daily Telegraph” hangsúlyozza annak szükségét, hogy a bécsi és londoni cabinetek egyesülve erőlyesen cselekedjenek. A „Standard” szerint Ausztria, mint szláv állam különösen illő szövetségese Angliának. A „Daily News” attól fél, hogy Anglia erőlyes fellépése Ausztriát tértelenségre batoríthatja.

Az oroszok még nem lépték át a semlegességi övet. — A török minisztertanács a szultán elnökle alatt az angol hajóhad benyomulása folytán keletkezett helyzetről tanácskozott.

Az angol felsőházban lord Derby azt felelte Stratheden kérdésére, hogy csak Oroszországnak volt kifogása a conferentia Bécsbe hívása ellen; de ugy hiszi, hogy e nehézség nem fog soká tartani és nem fogja meggátolni a conferentia összejövetelét.

Granvillenk ezt felelé lord Derby: A bovonult hajók Konstantinápoly előtt vannak, jobban mondva horgonyt vetettek a hercegséget előtt, két angol mflőnyire a városan alul.

Hornby tengernagynak teljes szabadsága van ott vetni horgonyt, a hol ezt legbiztosabbnak látja.

Ausztria-Magyarország actióját illetőleg lord Derby kijelenti, hogy határozottággal még mitsem mondhat.

Oroszországot illetőleg ismeretes Gorcsakoff hercegnek egy körjegyzéke; tegnap kapott egy második körjegyzéket, mely ezeket mondja: „Az angol cabinet tudatta, hogy a hajóhad egy részét Konstantinápolyba szándékozik küldeni, alattvalói fenyegetett biztonságának megvédésére; szándékunk csapataink egy részét ideiglen Konstantinápolyba küldeni ugyanazon célzra, oly különbséggel, hogy a mi oltalmunk, ha szükséges, ki fog terjedni az összes keresztényekre.”

A két kormány e szerint teljesíteni fogja a kettejükkel közös humanitási kötelességet; ezen természeténél fogva barátságos actus nem ölhethi fel a kölcsönös ellenségeskedés jellegét.

A napokban, mint Temesvárról értesítettek, ott egy egész csapat orosz szökevényit fogtak el.

Távirati tudósítás

a budapesti árutárszde hivatalos árjegyzetéről február 13.

Gabona	F a j	Ára 100 klg.	
		től	ig
		frt/kr	frt/kr
Buza	bánsági	10 75	11 55
	tiszavidéki	11 10	10 86
	pestvidéki	10 85	10 55
	fehértmegei	11 —	12 70
Rozs	magyar	7 40	7 55
Árpa	takarmány	7 50	7 75
	malata	8 25	10 20
Zab	magyar	6 55	6 75
Tengeri	bánsági	7 45	7 50
	másnemű	—	—
Rapeze	káposzta	7 —	7 25
	bánsági	10 65	10 70
Köles	magyar	—	—
	buza	10 50	10 55
	Szept.—Októ szállítan.	10 80	10 85
	tavasza szállítandó	—	—
Szakály (Uszadék)	rozsa	7 27	7 32
	teng. Májusra—junia szállit.	7 22	7 27
(ny.) zesz	káposzta Aug. Szept. szál.	—	—
	bánsági Jul. Aug. szállit.	30 1/2	31 —
	100 liter százalékként.	30 1/2	31 —

Érték- és váltófolyam.

1878. február 14.

Magyar aranyjárdék	91.20
" kincstári utalv.	1 kibocsát 117.50
" " " 2 " "	110.25
" keleti-vasut elsőbseg 2 " "	73.75
" állami kötvény 1876 év	66.50
" vasuti kölcsön	98.25
" földterhermentesítési kötvény	77.75
temesi " " "	77
erdélyi " " "	75
horv. slavon " " "	84
magy. szőlődezmá váltáság	80
Osztk. egységes államadósság papírban	62.65
" " " ezüstben	66
" aranyjárdék	73.75
1860. államsorjegy	111
Osztk. nemzeti bank részvény	7.87
" hitelrészvény	2.19
magyar. hitelbank	199.50
Ezüst	104.35
Os. k. arany	5.62
Napoleon d'or	9.53 1/2
Német birod. mark	58.80
London	119.34

Haszonbéri hirdetés.

Kolozsmegyében, Kolozsvárhoz közel fekvő kiskoru hetai lo-
vag Bakó Ferencz tulajdonát képező **visai** jószág min-
den hozzátartozóival, — továbbá ugyanazon tulajdonos alsó-zsuki
birtokán, a Szamoson levő 4 kerekű ujonnan felépített malom,
1878. április 1-től kezdve,
több évekre és a legelőnyösebb feltételek alatt kiadó. — Érte-
kezhetni mind kettőre nézve ügyvéd Frits Albert megbízottal
Kolozsvárt. (66) (1—3)

Bérleti hirdetés.

Nagyvár, Olasz főtérén,
a „TELEKHEZ” című Ká-
véház teljesen bérbevehető, egy
emeleti lakrészrel, vagy az egész
ház, 3, vagy több évekre min-
den órán kiadó. Értekezhetni
személyesen, vagy levél által,
az ott lakó tulajdonosnővel.

MOLL Seidlitz-pora.

Csak akkor valódi,

ha minden doboz címlapján a sas és az én sokszorosított czégem van lenyomva.

Büntető bírósági ítéletek ismételtan constatálták czégem és védjegyem meghamisítását, azért én intem a közönséget az ilyen hamisítványok vásárlása ellen, minthogy azok csak ártás-
ra vannak számíva.

Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 frt. o. é.

Valódi minőségben kapható az x szel jelölt cségeknél.

Francia borszesz sóval.

A legmeghísebb és legelőnyösebb szesz a szenvedő emberiségnek minden
bel- és külső gyulladást, a legfőbb betegségek ellen, mindennemű sebesülések,
fej-, fül- és fogfájás, régi sérülések és nyílt sebek, rákfélék, fűszék, szegélyelések, mindennemű
bénulás és sérülés seb. seb. ellen.

Úvegekben használati utasítással együtt 80 kr. o. é.

Valódi minőségben a t-tel jelölt cségeknél.

Dorsch-halmáj-zsirolaj

Krohn M. és társai Bergenben (Norvégia-ban).
Ezen halmáj-zsirolaj valamennyi, a kereskedelemben előforduló faj
között az egyedüli, mely orvosi célokra használható.

Ára egy üvegnek használati utasítással együtt 1 frt. o. é.

Valódi minőségben a *-gal jelölt cségeknél.

Salicyl-Szájvíz.

Mint a foggyógyászat mérvadó,
legtekintélyesebb egyéniségei
bizonyítják kitűnő óvószó fogfájás ellen, mely frissít és rothadást gátol.
Ára 60 kr.

A. MOLL, k. k. Hof-Lieferant, Wien.

Matico-készítmények

Grimault és társai párisi gyógyszerészekről.

Ezen gyógyszerek legbiztosabb sikert nyújtanak a takarás minden-
nemű idült és időnkénti nyálkás kifolyás gyógykezelésénél; következő
alakban léteznek:

1. Matico-befecskendő Grimault és társaitól, mely husz év óta
legnépszerűbb gyógyszernek tekinthető a legmakacsabb nyálkás folyások ellen.
2. Matico-millyék Grimault és társaitól, melyeket a gyomor meg-
terhelése nélkül élvezhetni, mert a gabonatápanyag-lemez csak a végébe
jutnak el olvad fel.

Főraktár Bécsben: Nagyban szállításra Raabe Brunónál, Búcker-
strasse 1; Rödör Filippnél, Wienstrasse 15. — Főraktár: Magyarországra
nézve Török József gyógyszerésznél Budapesten. — Kolozsvárt:
Wolff J. és Dr. Hintz G. gyógyszerészeknél. (34) (4—23)

Gummi és halhólyagból készült

óvszereket (Cottons)

utánvétellel titoktartás jegyére mellett, duce-
ját 2 frt 6 frt, küld J. N. Schmied-
ler gummi gyáros Bécsben, VII. Be-
zirk Stiflgasse Nr. 19.

A Diána-fürdői intézetben

minden időtájban igénybe vehetők, a legkényelmesebben ellátott
porcellán és rézkádós melegfürdők,
ez utóbbiak nagyobb kényelem végett, főképpen gyengélkedők-
nek és betegeknek, azonnal házhoz is vitetnek.

Ugyiszintén a jó hatású gőzfürdő számtalan bántalmak-
ban, különféle kitűnő meleg és hideg zuhanyokkal, naponta a
legillendőbb árban élvezhető. A hazamenetelre egy kocsi ál-
tali szállításról is van gondoskodva. (5) (4—*)

A mit is ezennel tisztelettel a t. cz. közönségnek számos
részvétel végett, tekintve a tetemes kiállítási költségeket, tudo-
mására juttatni kötelességének tartja

Kolozsvárt, 1877.

A Diána-fürdő igazgatósága.

Hirdetés.

Alóírt gyámnok által közhíré tétetik, hogy M.-Forró községben, a
Kontz István hagyatékát képező, 104 hold mívelés alatt álló szántó
és kaszáló, egy 3 szobából álló lak, nyári konyha, 24 darab marhára
lévő istálló, s minden gazdasági épülettel együtt

f. év márczius 3-dikán

a hely színén közérkezéssel ki fog adatni, 3 egymásután következő évekre.

Az árverezési feltételek — alóírtnál M.-Forróba megtekinthetők.

M.-Forró, február 13. 1878.

(64)

(2—3)

ADORJÁN PÁL, gyámnok.

A marosludasi „kisegítő takarékpénztár szövetkezet”

folyó hó 27-kén d. e. 10 órakor

tartja meg

évi közgyűlését,

melyre a t. részvényes tagokat egész tisztelettel meghívja

az Igazgatóság.

Tárgyai lesznek ez ülésnek:

- I. A zárszámadások megvizsgálása.
- II. Az igazgatóság két tagjának kisorsolása.
- III. A jogtanácsos megválasztása.

Maros-Ludas, 1878. február 13.

LEGUJABB IRODALMI TERMÉKEK.

Kaphatók Stein János könyvkereskedésében
Kolozsvárt.

A kereszténység első százada Magyarországon.

Irta Horváth Mihály. Ára 4 frt.

Dúsan aranyozott díszkötésben. Ára 5 frt 20 kr.

Nagy papok életrajza.

Írták Liszkay József, dr. Szeberényi Gusztáv, György
Vilmos, Makkay Domokos, dr. Bartók György.

Ára 2 frt 40 kr.

Világtörténelem.

Dr. Müller Dávid kézikönyve nyomán.

Irta Mangold Lajos, az aradi főgymn. tanára.

Első kötet: Ókor. Ára 3 frt.

A vallás bölcsezet kézikönyve.

Irta dr. Kovács Ödön.

Második kötet: A vallás lényege, vagy a vallás és a vallásos eszmék
bölcseleti felfogásainak története
Ára 2 frt 40 kr.

Olasz társalgási nyelvtan,
iskolai és magánhasználatra.

A Gaspey — Sauer tanmód szerint a magyar nyelvhez alkalmazta
Somogyi Ede. Ára 2 frt.

A névtelen vár.

Regény 3 kötetben.

Irta Jókai Mór.

Ára 5 frt.

A világ szállodája IV. kötet.

TERÉZ.

Regény. Irta Malot Hector.

Fordította Sasvári Ármin. Ára 1 frt 60 kr.

ROZSIKA.

Történet a véres forradalomból.

Irta White — Melville G. J.

Angolból fordította Mudrony Pál. Ára 1 frt 50 kr.

KOSSUTH LAJOS

nagy hazánkfia felette jóltalált
életnagyságú arc képe.

(Nagy mellkép)

a legújabb eredeti felvétel után
gyönyörű olajnyomatban.

Aranyozott széles kerettel együtt

Ára 25 frt.

Vidékre csomagolással 26 frt.

Ugyanott kapkato

DEÁK FERENCZ

olajnyomatú élethű arc képe,
(mellkép)

a legdiszesebben kiállított széles
aranyozott (barock) keretben.

A nagy hazafi által a buda-
pesti árvaház javára el árusításra
engedélyezett felvétel.

Ára 35 frt.

Vidékre csomagolással 36 frt.

Rundschrift

So schreibt man ohne
Druckanwendung

schneller und leichter als
gewöhnlich mit

F. SOENNECKEN'S
KURRENT-SCHRIFT-FEDER
Wro. 186.

Ára egy doboz pennával együtt
2 frt 60 kr.

Kapható Stein János könyvkereskedésében
Kolozsvárt.

(439)

Üzlet-megszüntetés

miatt

általános kiárusítás!

A jelenlegi kedvezőtlen időviszonyok miatt, elhatároztam régen fennálló és jó hírnek örvendő

divat-árú-üzletemet véglegesen megszüntetni.

Ezen üzlet, melynek készletét csak most újítottam meg, gazdag választékkal rendelkezik, minden kigondolható
divat cikkekkel, selyem, gyapjú-, szőr-, gyapott- és vászon-kelmékkel, kész férfi- és női-fehérművel, szal-
lagokkal, lábbelik, keztük, asztalneműk, paplan, matrátz, pipere s számtalan itt elé nem sorolható árukkal sat. sat.
s remélem, hogy miután az üzletfelhagyási szándék gyors keresztülvitele tekintetéből, az árakat aránylag igen
jutányosokra, sőt tetemesen leszállítottakra szabtam,
a n. érd. városi és vidéki női és férfi közönség minden igényének teljes meglegedésre leszek képes megfelelni.

Gámentzy János,

főter gróf Teleki Domokos-ház Kolozsvárt.